

Brieven

Anticyclisch inkopen

Op sommige gebeurtenissen kun je, als je de inkoopwereld in de gaten houdt, de klok gelijk zetten. Een voorbeeld daarvan is de wijdverbreide 'kopersstaking' die zich momenteel voordoet bij overheidsorganisaties. Er zijn namelijk verkiezingen geweest – zowel op rijks- als gemeentelijk niveau en voor de Tweede Kamer worden ze binnenkort herhaald. Voor de 'getroffen' overheidsdiensten betekent dit dat er vlak van tevoren geen belangrijke budgettaire beslissingen meer worden genomen. En ná de verkiezingen worden er allereerst plannen voor de nieuwe periode gemaakt, in de regel met de nodige bezuinigingen. Op zich volkomen begrijpelijk, die kopersstaking. Echter: het heeft wel de nodige gevolgen, zeker met twee verkiezingen zo kort na elkaar. Op die gevolgen wil ik hier nader ingaan.

Momenteel is er zoals gesteld sprake van een laagtij van overheidsopdrachten, op een flink aantal gebieden. De grote investeringen springen het eerst in het oog, maar ook de facilitaire inkoop is sterk teruggelopen. Het resultaat: een overcapaciteit bij de aanbieders. De aannemerij, de adviesmarkt, IT en consultancy: allemaal hebben ze ermee te maken. Daardoor dalen de prijzen – voor wie ervan weet te profiteren... De tweede situatie zal zich vervolgens even onafwendbaar voordoen op korte termijn. De politieke lijnen zijn weer uitgezet, de budgetten zijn nog volop aanwezig, de overheidsorganisaties storten zich en masse op het werk dat is blijven liggen. En worden vervolgens geconfronteerd met aanbieders die al die opdrachten maar ternauwernood aankunnen en ook nog eens een slap eerste halfjaar goed moeten maken. U begrijpt al wat dat betekent: hogere prijzen!

Nu wil ik niet pleiten voor afschaffing van het budgetmodel of de verkiezingen. Ik wil u alleen wijzen op de prijsopdrijvende gevolgen van deze massabeweging. De

belastingbetaler loopt zo een hoop 'value for money' mis. Het lijkt me dan ook goed als overheidsorganisaties zich deze eb- en vloedbeweging in ieder geval beter bewust worden. Vervolgens zou kunnen worden bekeken welke inkoopactiviteiten écht gerelateerd zijn aan de politieke ontwikkelingen.

Heeft u eenmaal een pakket aan niet-politiek gevoelige opdrachten geïdentificeerd, dan doemt vervolgens een heel nieuwe mogelijkheid op: contracyclisch inkopen! Want waar de rest van Nederland 'staakt', kunt u uitgebreid kiezen voor een scherpe prijs. Wellicht lukt het u om sommige opdrachten juist rond de verkiezingen in de markt te zetten...

Prof. dr. Jan Telgen,
hoogleraar inkoopmanagement aan
de Universiteit Twente